

Tekst 3 Stop met lokken buitenlandse studenten

---

(1) Wie dacht dat bestuurders van universiteiten en hogescholen zouden voorstellen de intussen zwaar bekritiseerde instroom van buitenlandse studenten terug te dringen, komt bedrogen uit. Volgens hun recente Internationaliseringsagenda mikken ze doodleuk op het “door-trekken (van de) huidige trends”.

10 De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Van Engelshoven, ondersteunt dit van harte, zo blijkt uit haar vorige week verschenen Kamerbrief. Dat is niet goed voor
15 Nederland.

(2) ‘Hoe meer, hoe beter’ is al jaren een vuistregel in het hoger onderwijs, dat immers voor een relatief

groot deel wordt bekostigd met
20 variabele inkomsten. Naast het
collegegeld, momenteel 2006 euro
per jaar, gaat het per student om
een rijksbijdrage van gemiddeld
25 6800 euro. Omdat de instroom van
Nederlandse studenten al enkele
jaren stabiel is, kunnen universitei-
ten en hogescholen hun inkomsten
alleen aanvullen door buitenlandse
studenten aan te trekken.

30 **(3)** Inmiddels komt gemiddeld een
kwart van de masterstudenten uit
het buitenland, zijn vrijwel alle uni-
versitaire masteropleidingen
Engelstalig geworden, en worden
35 bachelorstudies steeds vaker in het
Engels aangeboden. Dit leidt tot
hogere werkdruk voor het onder-
wijzend personeel – wat in de vori-
ge week afgesloten cao nog niet is
40 verholpen. Het tast bovendien de
kwaliteit van het onderwijs aan,
mede doordat bij Nederlandse stu-
denten een goede beheersing van
hun moedertaal minder telt.

45 **(4)** Ook buiten de muren van uni-
versiteiten en hogescholen zijn de
gevolgen van de internationalise-
ring voelbaar. De woningmarkt staat
al zwaar onder druk, zeker in uni-
50 versiteitssteden, en dan moet jaar-
lijks ook nog aan circa 125.000 bui-
tenlandse studenten huisvesting
worden geboden. Voor projectont-
wikkelaars, studentenhuisvesters
55 en woningcorporaties is bouwen
voor buitenlandse studenten dan
ook een aantrekkelijke groeiemarkt
geworden. Als het aan hen ligt,
moeten Nederlandse jongeren
60 desnoods maar wat langer wachten
op een betaalbare woning.

(5) En wat te denken van het effect
op de overheidsuitgaven? Zolang
65 onderwijsinstellingen zich niet eind-
verantwoordelijk voelen voor de

huisvesting van hun buitenlandse
studenten, krijgt de samenleving
indirect de rekening gepresenteerd,
door extra uitgaven voor huurtoe-
70 slag. Wie een zelfstandige woon-
ruimte huurt en minder dan 22.200
euro op jaarbasis verdient, heeft er
recht op. Dat geldt ook voor buiten-
landse studenten. De huiseigenaar
75 informeert hen graag over deze
typisch Nederlandse sociale voor-
ziening, want dankzij de toeslag
kan hij hogere huurprijzen vragen.
Het kan geen toeval zijn dat de
80 uitgaven voor huurtoeslag flink zijn
gestegen sinds 2013, toen de
instroom van buitenlandse
studenten sterk ging groeien.

(6) Talrijk zijn de oplossingen die
85 worden aangedragen om die
instroom te beperken, maar het zal
allemaal niet helpen, althans niet bij
het huidige bekostigingssysteem.
De onderwijsinstellingen trekken
90 namelijk bij voorkeur studenten aan
van buiten de EU, want die betalen
het 'instellingscollegegeld'. Dat ligt
veel hoger dan de combinatie van
wettelijk collegegeld en de rijks-
95 bijdrage die ze bij Nederlandse en
Europese studenten ontvangen. Het
compenseert ook ruimschoots de
extra kosten die iedere (buitenland-
se) student met zich meebrengt.

100 Want heb je eenmaal een
onderwijsapparaat beschikbaar,
dan kan een extra student meestal
gewoon aanschuiven in de
collegebanken, zeker als de
105 opleiding al Engelstalig is.

(7) Dat het instellingscollegegeld is
gebaseerd op de kostprijs, zoals
universiteiten voortdurend stellen,
geldt alleen voor nieuwe opleidin-
110 gen met uitsluitend buitenlandse
studenten. Nu is het simpelweg een

winstmaker die uitnodigt tot nog meer groei.

115 **(8)** Een ander, degressief bekostigingsysteem lijkt mij de enige uitweg, nu internationalisering een vlucht naar voren is geworden. Zo'n systeem houdt in dat een onderwijsinstelling voor, zeg, de eerste
120 10.000 studenten een hogere rijksbijdrage krijgt dan voor de volgende 10.000, waarna de bijdrage per student nog verder afneemt. Op deze manier is groei financieel minder aantrekkelijk en kunnen de instellingen eindelijk inzetten op 'selectieve kwaliteit': alleen die opleidingen verzorgen waar je goed in bent.
125 Dan heb je inderdaad meer universiteiten nodig om al die studenten te kunnen bedienen. En dat is juist goed. Ook in het hoger onderwijs komt innovatie eerder tot stand bij nieuwe organisaties die met een
130 schone lei kunnen beginnen. Onze jongste universiteit staat in Maastricht en is al 42 jaar oud. Het is tijd voor een nieuwe generatie universiteiten, op kleine leest
135 geschoeid.
140 **(9)** Dat je daarmee nog niet af bent van buitenlandse studenten klopt. EU-studenten mag je niet weigeren en de overige buitenlandse studenten wil je niet weren, omdat ze het hoge instellingscollegegeld betalen.

*naar: Hein Vrolijk
in: Trouw, 13 juli 2018*

Hein Vrolijk is econoom, onderzoeker en blogger.

Het hoeft ook geen probleem te zijn. Bied om te beginnen gewoon minder Engelstalige opleidingen en cursussen aan; dan wordt de toestroom vanuit de EU vanzelf minder. Het is geen wettelijke verplichting om alle masters in het Engels aan te bieden.

150 **(10)** De overige buitenlandse studenten mogen rustig blijven komen, maar de onderwijsinstellingen zouden verplicht moeten worden om het verschil tussen het instellingscollegegeld en het wettelijke collegegeld in een fonds te storten. Daaruit kunnen beurzen worden verstrekt aan buitenlandse studenten die niet genoeg geld hebben om
155 een studie in Nederland te volgen.
160 **(11)** Want dat is een ander probleem: vanwege het hoge collegegeld komen nu overwegend studenten met rijke ouders naar Nederland. Kijk maar naar de 100
165 procent-bezettingsgraad van het peperdure Student Hotel. Een ander teken aan de wand: in de periode 2006-2017 was het percentage
170 studenten uit het arme Sub-Sahara-Afrika gedaald van 7 procent naar een schamele 3 procent.
175 **(12)** Ben benieuwd of bij mijn voorstel de universitaire bestuurders nog steeds de zegeningen van internationalisering blijven prediken.
180

Tekst 3 Stop met lokken buitenlandse studenten

1p 17 Welk probleem wordt geschetst in alinea 1 en verder uitgewerkt in de rest van de tekst?

Het is niet goed voor Nederland

- A dat bestuurders van universiteiten en hogescholen de instroom van buitenlandse studenten terugdringen.
- B dat de minister van Onderwijs meegaat in de huidige trend om buitenlandse studenten voor te trekken.
- C dat er in de Internationaliseringsagenda gepleit wordt voor het beperken van de instroom van buitenlandse studenten.
- D dat er steeds meer buitenlandse studenten aan Nederlandse universiteiten en hogescholen komen studeren.

Al uit de eerste zin van tekst 3 blijkt door de toon weinig geloof in de goede bedoelingen van de universitaire bestuurders.

Hieronder staan zes citaten uit tekst 3.

- 1 “mikken ze doodleuk op het 'doortrekken (van de) huidige trends” (regels 8-9)
- 2 “kunnen universiteiten en hogescholen hun inkomsten alleen aanvullen door buitenlandse studenten aan te trekken” (regels 26-29)
- 3 “Want heb je eenmaal een onderwijsapparaat beschikbaar, dan kan een extra student meestal gewoon aanschuiven in de collegebanken” (regels 100-104)
- 4 “De overige buitenlandse studenten mogen rustig blijven komen” (regels 155-156)
- 5 “Want dat is een ander probleem” (regels 166-167)
- 6 “Ben benieuwd of bij mijn voorstel de universitaire bestuurders nog steeds de zegeningen van internationalisering blijven prediken.” (regels 178-181)

1p 18 Noteer de nummers van de twee citaten waaruit door de toon weinig geloof blijkt in de goede bedoelingen van de universitaire bestuurders.

“Volgens hun recente Internationaliseringsagenda mikken ze doodleuk op het 'doortrekken (van de) huidige trends'.” (regels 6-9)

Uit alinea 2 en 3 kan worden afgeleid wat met de “huidige trends” wordt bedoeld.

2p 19 Om welke twee trends gaat het?

Tekst 3 kan na de inleiding worden onderverdeeld in vier opeenvolgende delen die van de volgende kopjes kunnen worden voorzien:

Deel 1: Oorzaken en gevolgen van de internationalisering

Deel 2: Kritiek op het financieringsstelsel hoger onderwijs

Deel 3: Een alternatief voor de bekostiging

Deel 4: Een nieuw probleem

1p **20** Bij welke alinea begint deel 1?

1p **21** Bij welke alinea begint deel 2?

In alinea 3 tot en met 5 komen vier groepen aan bod die elk een bepaald nadeel ondervinden van de toenemende stroom buitenlandse studenten.

Deze informatie over de groepen kan worden weergegeven in de onderstaande tabel.

3p **22** Benoem steeds de groep en het bijbehorende nadeel. Neem de nummers uit de tabel over en zet daarachter je antwoord. Eén groep is al gegeven.

groep	nadeel
1a)	1b)
2a) studenten	2b)
3a)	3b)
4a)	4b)

“Het kan geen toeval zijn dat de uitgaven voor huurtoeslag flink zijn gestegen sinds 2013, toen de instroom van buitenlandse studenten sterk ging groeien.” (regels 79-83)

Een kritische lezer zou kunnen wijzen op het gebruik van een drogreden in bovenstaand citaat.

1p **23** Welke drogreden is dat?

een

A cirkelredenering

B onjuist beroep op autoriteit

C onjuist beroep op een oorzaak-gevolgschema

D overhaaste generalisatie

E verkeerde vergelijking

In alinea 8 noemt de auteur twee positieve effecten die een degressief bekostigingssysteem zal hebben voor het hoger onderwijs.

2p **24** Welke twee positieve effecten zijn dat?

In alinea 8 tot en met 11 doet de auteur enkele voorstellen om de problemen op het gebied van internationalisering op te lossen.

1p **25** Van welk argumentatieschema wordt vooral gebruikgemaakt om deze voorstellen te verdedigen?

een argumentatieschema op basis van

- A autoriteit
- B oorzaak en gevolg
- C vergelijking
- D voorbeelden

In alinea 11 wordt een probleem geschetst waarvoor in alinea 10 een oplossing wordt voorgesteld.

1p **26** Wat is dat probleem?

Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

2p **27** Welke tweeledige oplossing wordt voorgesteld?

Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

tekstfragment 1

Voor instellingen draagt internationalisering in de kern bij aan de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Het maakt een betere aansluiting op de internationale omgeving mogelijk, bijvoorbeeld in het beroepsonderwijs in de groene sector, in de kunsten en in de toerismebranche. Dit versterkt het onderwijs.

*naar: Kamerbrief over internationalisering mbo en ho
in: www.rijksoverheid.nl, 4 juni 2018*

“Voor instellingen draagt internationalisering in de kern bij aan de kwaliteit van onderwijs en onderzoek.” (tekstfragment 1)

1p **28** Citeer uit tekst 3 het zinsgedeelte dat het tegenovergestelde beweert.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.